

శ్రీరస్తు.

శ్రీరమామహారథతము.

రామాయణము

యది

వాణిచేటి నారాయణరాష్ట్రము

రచియింపబడినది.

లక్క-నరము

ఏలూరు, రామా ముద్రాక్షరశాలాధ్యక్షుడు

ముద్రించబడియె.

1924.

Copy right Registered]

[జల 6-2-0.

అర్చులారా ! నేను విశేషముడనుగాకున్నది. విశేషముల పరిచయము వలననూ, విశేషగ్రంథములను వలననూ, వాక్యముల కంటె నాయ నూహగలిగి నాకు నేనని యూహ సరికాదని మరలను కొని తెలిసి (ప్రారంభరహితబోధకుల వారయపంపకలు) అనునుడి ట్టెక్కివచ్చి నీయ్యము ప్రారంభించి మాతమని మొనరించి కొన్ని పద్యముల వాచియ నాచిని కూడామని ననులును నా చిత్రముల నరసాగ్రగ్యులును పారిగట్టి పూరితులును, పరమార్ తిష్టగులును భక్తిగ్రంథములును వంశపు నాగలింగముగా నాత్మకాన సంకరమున నీపద్యముల బాలికించి యంగి భక్తి ప్రాభావమున బశిష్ట కంటె త్రిలితముగ బూర్తిగానిచిన నవిస్తోత్రముల నన్ను ముక్తిని ప్రాప్తాపాపరచి నీయది నాకే పూర్వకేరణించి ముగియ నావరించినందులకు పారికి నేనంతయు కృతజ్ఞుడు.

మరియు నీయది నాకు ప్రథమోద్యమం బగుటచేత తప్పలు
కుప్పలై యుండనొప్పు. నాటిని త్యజించి హంసనీరంబులవీడి షీరం
బులగొను తెరంగున గుణగ్రహణ పాఠాలుగావేడెడ. మరియు నీశత
కమును సవరించుటలో నాకుతోడ్పడి శ్రమకు జంకక నీయది పూర్తి
పరిపించినందులకు మద్దుడుపగులగు బ్రహ్మశ్రీ పుల్లభొట్ల వేంకటను
బ్రాహ్మణుడుగారికి అభినందనం బొనర్చెడ. స్కాలిత్వంబు లున్నచో
దెల్పిన అనందించి ముందు ముద్రణంబున సవరించుకొనెదను.

లక్క-వరము,

}

ది 5-4-1924.

ఇట్లు విద్యజ్ఞునిధేయుడు,

హ్లాడిచేటి నారాయణరావు.

సీ. శ్రీలక్ష్మ-వరమున • శ్రీలజెన్నారెడు

వందనపావ్యయ వారియందు
చంద్రుడై బొడమిన • సాంద్రయశోరాశి

రుక్క-యాఖ్యుండునా • రూఢిజెలగె

నాతని కొమ్మరులై • నవనిరామన్నయు

రుక్క-య్యయను నిర్దు • రక్క-జముగ
నుద్యవింపగనందు • నుర్విప్రసిద్దుడై

పేరమాంబనులేన • ప్రియనతినిగ

జేకొనిరామన్న • చెలువుగా నల్వర

సుతులను నిర్దుర • సుందరీల

గాంచె నానల్వర • ఘనఖ్యాతిసొందిన

నారుక్క-యాఖ్యుని • నాత్యజాలుగ

నయగుణశాలియే • నాగలింగంబును

రామప్రహ్లాఖ్యును • రహిజెలంగు

సుగుణవంతుండగు ♦ సూర్యప్రకాశంబు
 వీర వెంకట్రాయు ♦ వేడ్కమీర
 కూచుల నిర్వర ♦ పీఠినాగాంబనా
 కాంతామణిస్థాని ♦ గాంచె భువిని
 సందురామబ్రహ్మ ♦ మగ్రజనకుడత్త
 తనుజేశె భువిదివి ♦ తనియగాను
 నేవద్యతలకంబు ♦ నీక్షించిభక్తితో
 ముద్రణంబొనరించె ♦ ముక్తికొరకు
 తే. గీ. గాన శ్రీపతికృపచేత ♦ గల్లుగాత
 నెల్లసంపదలును ధర ♦ నెల్లసుఖము
 లల్లుకొనియుండువీరల ♦ యన్వయమున
 భువిని నాచగ్రతారార్క ♦ ముగను చాల.

శుభమస్తు.

(శ్రీ)

అవిఘ్నమస్తు.

ర మా మ నో హ ర త క ము

ఉ, శ్రీయుతమూర్తి భక్తజన ! చిత్తవిహారి కృపాంతరంగ నా
 రాయణ వాసుదేవ రఘు ! రామ ఫణింద్రశయాన మాధవా
 తోయజనేత్ర భూభరణ ! దోషవిదూర ఖగేంద్రవాహనా
 ధీయుత దుష్టభంజన సు ! ధీజనపాల రమామనోహరా, 1
 చ, గణపతిదొల్లగొల్తు నిది ! శౌరవ మొప్పగ పూర్తిజేయ ధా
 రుణిగల వైదుషీమణి గు ! రూతములన్ నుతియింత్రు సంతతం
 బాణువును బ్రహ్మయంతరము ! నావృతమయ్యెడు మాతగొల్తు నే
 క్షణమును నాదుచిత్తమున ! సంతన మొప్ప రమామనోహరా, 2

- చ. యతులను ప్రాసలెంచక య • హర్షిశమున్ పదజాలమేరుచున్
 గతులనుదప్పుచున్ రసము • కల్పనజేయుట చేతగాక యే
 గతినొపదాళిగూర్చి పద • కావ్యములన్ నిరసించుచుండు నీ
 క్షితి కుకవీంద్రవందనము • జేయనుసూపె రమామనోహరా. 3
 ఉ, ఓశుభమూర్తి దోషముల • నోముదువంచు మదీయచి త్తమందా
 శవహించి యీశతక • మంతయు వ్రాయగబూనినాడ నో
 కేశపరామచంద్ర పరి • కించు దయామతిపూర్తిగాగ స
 ర్యశ మురారి చక్రధర • వేడెదశౌరి రమామనోహరా. 4
 చ. చదువగ లేదుశాస్త్రముల • శబ్దములనైలియంగలేదు నా
 మది నినుమంతభీతి యను • మానములేకనుజెప్పుచున్న నీ
 కుదరనికై తమందు పలు • కోటులు తప్పలు నిండియుండినన్
 మదనునితల్లి యెప్పులుగ • మార్చిక్షమింపురమామనోహరా. 5
 ఉ. ఈదివమాది నీస్మరణ • నేవిధిజేతునటంచునెంచి యీ
 మాదిరిగాను పద్దెమల • మానకచెప్పెడు నాడుకై తమున్

గాడనియెంచి వీడకను • కల్పనజేయ సుశబ్దబాలమున్
వేదయనిచ్చి భక్తునియ • భీష్మముదీర్చు రమామనోహరా.

6

ఉ. హారునిగన్నతండ్రి నిను • మాననమందుననమ్మి కబ్బపున్
ధోరణి సంస్తుతల్గులుప • నుర్భామయం చెడ నెన్నకుండ న
దీరుల సాయమున్నడక • దీనినిజెప్పచునుంటి కేశవా
భూరమణీమణీపియుడ • భోగిశయాన రమామనోహరా.

7

ఉ. చింకముతోడ నాడనుఱ • పీచమడంపగ బూనివేగమే
పాంకముగాను మత్స్యమయి • పుట్టి జలంబున దుష్టసోమకున్
శంకయొకింతలేక తన • శక్తినిజూపుచు నొక్కపట్టునన్
జంకును లేక చంపితిని • సాహసమొప్ప రమామనోహరా.

8

చ. ఎటులను బాధనైతుమిక • నెవ్వరు దిక్కని వేల్పులందరున్
కటకట యేమిచేయుదుము • గాపుమటంచును మొరపెట్టనం
తటదయకూర్చుమా రిపయి • దాటిగ పర్వత రాజమంబుధిన్
చిటికెనవేలనెత్తివి • చింతలుదీరరమామనోహరా.

9

- ఉ. క్రూరుడు కాంచనాక్షుడటు • కుత్తిల్లబుద్ధిని భూమిసంతయున్
 ధీరత చ్ఛాపజుట్టి వడి • దెచ్చియు దాగొనియుండి నంతనా
 చోరుని రూపుమాపుటకు • సూరక మ్మెథరద్రవ్విదుష్టనిన్
 శూరతజూపి జంపితివి • సోకులగొంగ రమామనోహరా. 10
- చ. హరి హరియంచు నెల్లపుడ • హర్నిశముల్ భవదీయనామమున్
 స్మరణనుజేయు బాలకుని • చాలగ బాధలుపెట్టుచుండి న
 ల్కరుణ యొకింతలేక బహు • కక్షను బల్కు హిరణ్యకశ్యపున్
 బోరనృశింహమై దునిమి • బ్రోవవె బాలురమామనోహరా. 11
- ఉ. భూతలమందు నాయదితి • పుత్రుడవై జనియించి గుఱువై
 దాతలు వేరువేరుమరి • దానపులందున నాకు మిక్కిలిన్
 చేతమునందు గర్వమును • జెందెడి యాబలిమఃపైట్టి
 వాతరివామనారవికు • లాంబుధిసోమరమామనోహరా. 12
- ఉ. రాముడవై జనించి యిల • రాజుల నందరిలోన ముఖ్యుడున్
 భీముని బోలగాదగిన • వీరుడు ధీరుడు కా రవీర్యునిన్

నామము వంశమంతయును • నాశనమున్ భావరించి నాపు నీ
ప్రేమను జూపి భక్తులను • వీడకు శౌరిరమామనోహరా. 13

చ. హలమునుబూని దుష్టులను • హంతయొనర్చగ కృష్ణతోడ నీ
యిలజనియించి యాఖిలుల • నెల్లనొకుమ్మడి మట్టుజెట్టి నీ
బలమును జూపలేదె మది • బాంధవ వేడెన నన్నుగావుమో
బలముగల్గి రామయరి • భంజనశౌరి రమామనోహరా. • 14

ఉ. కావరమాని రావణుడు • కష్టములెన్నియొ గల్గజేయ నా
దేవతలెల్ల నీడరిని • దీనతచే మొరజెట్ట నేగచూ
రావణుడంపరాముడన • రాజకులంబున బుట్టిజంపలే

దే వనమాలి సూర్యకుల • దీపప్రతాప రమామనోహరా. 15

చ. చెలియలు నిన్నుగోర తన • చిత్తమునందున ద్వాపరంబున
కలియగమందు బుగ్గతను • కైక్య నాననిజెప్పి యాడట
చెలి యగనాసుభద్రతన • చేతమెలర్చగగొన్నసామి నే
దలచెద నిన్నుబుదుడన • ధారుణిలోన రమామనోహరా. 16

- చ. కలియుగమందు దుష్టులను ధండనజేసియు సాధునోటిని
నిలుపుచు కల్కి-మూర్తివయి ధేరములెల్లను భారదోలగా
వెలయుచువంచు నెంచెడ త్రి ధిక్రమ సస్తయజూడుమయ్య నే 17
నలిపెడ నీదుసంస్కరణ ధారసనేత్ర రమామనోహరా. 17
- చ. సిరిచెలికాడ వైరిజన ధిత్తభయంకర పద్మనేత్రు డా
తరుణి యహల్యరక్షక గ ధాధర రామ మురారి శౌరి భా
స్కరకులవంశసోమ రణ ధిశలభీమ వరాహవేష త్రి
హరి కరుణాంతరంగ డను ధిజాంతకనామ రమామనోహరా. 18
- ఉ. పాతక మెంతోజేసితిని ధిబాల్కమునుండియు దానినెల్ల నీ
చేతమునందు నెంచకను ధిరగదీయుము నీదుచెంతకు
రాతిని నాతిగానలిపి ధిక్షణజేయగ లేదెట్లొల్లి న
న్నీతరిబోవభారముగొ ధియెంతయుపేమరమామనోహరా. 19
- ఉ. పక్షికిముక్తినిచ్చిపగ ధివాడగు రావణుజంప వారిధి
తక్షణమందుదాటి తమ ధిదర్శనమందిర నవ్యభిషణు

రక్షణజేసి రావణు ధ † రాలలమందున గూల్చు రేడవే
మోక్షమునిచ్చిబ్రోవుమిదె † మ్రొక్కుచునుంటిరమామనోహరా.

ఉ. కన్నులుగానకెంతొకడు † గర్వము నన్మనిజేయుచున్నయూ-
జన్నము విఘ్నమున్యలుప † సాహసులైన సుభాహుసంతతికొ-
ప్పితనంబునందె నిల † పేరును నూరునులేక దృచినకొ
జన్నమునాగి కౌశికుడు † సంతతమందె రమామనోహరా ' 21

చ. మురళినిగానమున్యలుపు † మూర్తి సురాసుర చక్రవర్తికి
న్నరపతి దానపాంతక ఘ † నాఘనకాంతి శరీరమూర్తి శ్రీ
కరమగు శంఖుచక్రములు † గర్భగదా ధరగానలోల యో
నరహరిశౌరి మాధవ బ † నార్దనసీవై రమామనోహరా. 22

చ. జనకుడు నామహేశ్వరుని † చాపమునెక్కిడినట్టివారికికొ

జనకజనితైవంచనిన † సంతనమందును రాజులందరున్

గనుగొనుచుండ కాన్మృకము † కాశలమొప్పగవంచి నత్వరం

బున యశమొందభూమిజను † బొందగలేదె రమామనోహరా. 23

- చ. నరకుడు స్వర్గానాయకుని • నాకమునుండియు బారదోలగా
 నరగున నేగుడెంచి జల • జాత్యుడగావుమటలంచు నిందుడున్
 సురులును మొరై వెట్టగను • శోకము మానుడటంచు జెప్పి ని
 రరులలు మోడమండగను • జంపితి చక్రము బంపిదానవున్
 శరనిపుణత్వ మూర్తి వన • బాతు యుచేంద్రరమామనోహరా. 24
- ఉ. పక్షముచేత నేరువున • బాధలుపెట్టి రణంబునందునన్
 కక్షనుబూని ధాత్రి నల • కౌరవులన్నిలియింపజేసి సం
 రక్షణజేసినాడవను • రాగము జూపుచు పాండవేయులన్
 పక్షిచురంగఁజైత్యకుల • వైరి మురారి రమామనోహరా. 25
- ఉ. వ్యక్తతలేక నల్పితి న • యాకడు దోసములెన్నియేనియున్
 మాక్తియు భుక్తియుఁ న్లుగు • భూమినిసంస్కరియింప నిన్ను ని
 భక్తులకేలరా భయము • బాయకసాకెడు తండ్రి వుండ న
 వ్యక్తినిజేసినట్టి దురి • తాళిని ద్రుంపు రమామనోహరా. 26

- ఉ. అయ్యపుబ్రోచువాడవని ♦ యాత్మను నమ్మితి నిన్నె యెప్పుడున్
కుమ్మిడుచున్నను న్ననపు ♦ కోరికలీయవదేమి కర్మమో
చయ్యన నాడునేరముల ♦ సైచి కృపస్సనుమయ్య వేగమో
యయ్యరొబాధల న్నడవ ♦ కయ్యకృపాలోరమామనోహరా. 27
- ఉ. చింతలబావుమయ్య కడు ♦ శీఘ్రమె నీనులగావుమయ్య నీ
చింతనజేయువారలను ♦ జేరి దయస్సనుమయ్య భ క్తులన్
వంతనుగుండజేయగను ♦ భావ్యమ దిక్కెవరయ్య జేవ ర
వ్యంతమనంబునందు రయ ♦ బాయకజూడరమామనోహరా. 28
- ఉ. భ క్తులగాచువాడవని ♦ బాగుగనమ్మ మనంబునందు నా
శక్తి నొకింతజూడకను ♦ సాహసవృత్తిని కబ్బమెల్ల నీ
భక్తిని వ్రాయుచుంటిని య ♦ పారమునంబున దానవారివే
శక్తునిజేయ్యకై తమున ♦ శాస్త్రవైరి రమామనోహరా. 29
- చ. దితినుతవైరి రామనృప ♦ జేవజగార్దన పారపారధీ
రతికిని మామభ క్తజన ♦ రంజన కృష్ణ ఖరానురాంతకా

క్షితిపరిపాల మాసీదన • సేవితపాద పురాణి శౌరి మా 30
రుతిపరిపాలకా కుడన • రూప విరాశ రమామనోహరా.

ఉ. చిన్నతనంబునం దెటుల • చేసితిన్ గద పాపకృత్యముల్
మన్ననజేయుమయ్య తప • మాననమందు ననుంచకయ్య నీ
కన్నను వేరుదై వమిక • గాంచినలేడు నిజంబుగాదరల్
వెన్నుడశౌరిమాధవ యు • పేంద్రనయాభరమామనోహరా. 31

ఉ. బాలుడవయ్య నాగిని • భారమటంచు దలంచ బోకగ
గోలనుజెట్టి గొల్లలను • గోవులగాచి మహేంద్రు గర్వమున్
దోలగవేడె దూరముకు • తోయడనేత్ర సదాదలంతు శ్రీ
లోల పరాత్పరాభునబ • లుండ మురారి రమామనోహరా. 32

ఉ. ముక్కినవంచు నెంచకను • మోడముతో నటుకుల్లహించినా
వెక్కుడు ప్రేమచేత నవి • యెల్లను భక్తకుచేలుడివ్వగా
నిక్కపు భక్తుడంచు మరి • నీ ప్రియమిత్రుడటంచు సంపదల్
పెక్కుగనివ్యభూసునున • భీష్మముదీరె రమామనోహరా. 33

- చ. కరివరదాముకుందనర † కాంతకశౌరి కృపాంతరంగ శ్రీ
హరిగిరిధారి చక్రధర † యచ్యుతమాధవ గానలోల శ్రీ
ధరపురుషో త్తమానిఖల † దానవవైరి పరాత్పరా దయా
కర రఘువీర మన్మథుని † గన్వయుపేంద్ర రమామనోహరా. 34
- ఉ. చక్రైరకన్న మిక్కిలి ర † సంబగు మీగడకన్న మంచిపే
రెక్కిన జన్నుకన్న భువి † నెంచక తీయని తేనెకన్న నే
నిక్కముగాను జెప్పెదను † వీడగు నామమె మొంతో మాధురం
జెక్కువయకానుగాదెనిరు † పేదకున్నె న రమామనోహరా. 35
- ఉ. మానసమందు భక్తినిలు † మానక నేరిచి నేర్వోయిటుల్
బూనినవాడ వీకవిర † పున్నని దోసములున్న దీనిలో
మానకనాకు దెల్పుమను † చూత్రము తప్పులులేక యుండగన్
మీనవరాహమూర్తి నిను † మిక్కిలిగొల్తు రమామనోహరా. 36
- ఉ. ఎవ్వని మానసంబునను † నెక్కుడుప్రేమజనింప భక్తుడో
కవ్వడి నాజిగెల్వగను † గర్వమువోవగ రాజరాజు తా

నివృత్తగండజేసెనాణా ♦ నిశ్చలప్రేమ కుచేలులేమినిన్
 దవ్వగజేసెనో యలడు ♦ డల్బగ నీవె రమామనోహరా, 37

చ. ముకరి గజమ్ముపాడమును ♦ మానకబట్టిక శాధనాండజే
 యుకరికి భీతిగల్గి మన ♦ మారనిహుళము నొందియుండినే
 నిక మనచాలగావుమని ♦ దేడ్డగ చక్రముబంపి క్రూరమా
 ముకరిని జంపి గాచితివి ♦ మాధవశౌరి రమామనోహరా, 38
 ఉ. అవసుదేవదేవకి ♦ నందముగా జనియించి కంసునిన్

చేవనుజూపి జంపితివి ♦ శ్రీధరశక్యమె నీదు మాయలన్
 దేవ యెరుంగజాలమయ ♦ దీనులునై మొరజెట్టు భక్తులన్
 గావుము పక్షివాహనుడ ♦ కాంచనచేల రమామనోహరా, 39
 ఉ. శ్రువనుదేవపుత్ర సుగు ♦ శ్లోమ కంజకళాక్ష వామనా

శ్రీవరదానపారిగణ ♦ నేవితేపాన్ద నరోజయుగ్మ యో
 పాపనిపాలనా నజన ♦ భంజన పాపవిమోచనాహ్వయా
 రావె మొరాలింపవె ము ♦ రారిస్మరింతు రమామనోహరా, 40

చ. తరగనిపాపకృత్యముల • ధారుణిజేసిన కూర్మడైన తా
విరివిగ దానధర్మములు • వేడుకజేయుని లోభియైన ని
నిరతము భక్తిసంస్కరణ • నిశ్చలబుద్ధిని జేయుచుండగా
దరికిని జేరగాగలడే • దండధరుండు రమామనోహరా. 41

చ. ఎరుగకజేయు పాపముల • నెన్నియు నేగనలేనునుత భా
స్కరకౌమరుండుబెట్టు పలు • కష్టములందున ద్రోయకయ్య శ్రీ
ధర నినునర్యకాలముల తండ్రివటంచును నమ్మిగొల్పెన్
మరవనుసుమ్మ యెల్లపుడు • మాధవశౌరి రమామనోహరా. 42

ఉ. కాపుముభక్తనంతరిని • గాపుము దీనులగాపుమయ్య నే
నేవియె దోనముల్పులుప • నీర్వపహింపక జూడుమయ్య నా
భావమునందు చింతలను • బారిగదోలుము శౌరి మాధవా
పూవిలుకానితండ్రి యడు • పుంగవ కృష్ణ రమామనోహరా. 43
ఉ. కాయము శాశ్వతంబనుచు • కామకులై జరియింతుగానినీ
మాయనుదాటు మార్గమణు • మాత్రము గానగలేరు హీనులై

చేయగలేరు నీస్మరణ ! జేసెడివారేల వెక్కిరించురీ
హీయమున్నె న దేహమది ! నెక్కుడటంచు రమామనోహరా. 44

ఉ. సారములేనిదిన్మరియు ! సౌఖ్యవిహీనపు జన్మమెంచగా

సారములేని సాగరము ! పారలచేతను నీదశకృమా

వారిరుహుడు నీవిమల ! పాతననోజవుటోడలేక బృం

దారక చక్రవర్తిని ! ధ్యానముచేతు రమామనోహరా. 45

ఉ. వారిజపత్రనేత్ర హరి ! నామన శ్రీధర పద్మనాభమూ

క్తి రణవీర కేశవసు ! లేక సహోదర లోకరక్షకా

శౌరిమురారి మూధవన ! శాసనవైరి జనార్దనాధరి

త్తీరమణాగదాధరసు ! దీజనపాల రమామనోహరా. 46

ఉ. జీవులనెల్లపాత్రలుగ ! జేసియు నద్భుత నాటకంబులో

నీవొక నూత్రధారివయి ! నేర్పున నాటకశాలగాను నీ

భూవలయంబు నేర్పరచి ! బూటకమౌ తెరజేసి లీలగా

నీవిటునల్పుచున్నకన ! నేరముగాడె రమామనోహరా. 47

ఉ. ఎవ్వనిమాయచే జగము ధల్లనుబట్టి యడంగుచుండెనో
యెవ్వడు నామరూప్రియ ధీనుడనంతడు సర్వసాక్షి తా
నెవ్వడు వాఙ్మనంబులకు నించుకయైనను జిక్కకుండునే
నెవ్వడ యట్టి నిన్నభువి నేర్పడజెప్ప రమామనోహరా. 48

చ. రాగములేనిపాట యను రాగములేని లతాంగి నే న్నమున్.
పాగని కార్యయత్నమును సంతసమందని రాజనేవయున్
భోగములేని కష్టమును పూజయొనర్పని దేవశంబులున్
త్యాగములేని సంపదయు వ్యర్థముగాడె రమామనోహరా. 49

చ. తనువిడిశాశ్వతంబనుచు దానము ధర్మము సుంతయేనియున్
కనవినజేయకుండివెల కాంతలకు న్ననమిచ్చుచుందులే
యనలముజూచి పంచనిభ్ర మాతృరత్నసభోవుకీటకం
బునకును గల్లనట్టిగతి భూమినివారికి గల్లుగాడె యో
వనరుహ నేత్రదైత్యకుల వైరిమురారి రమామనోహరా. 50

5. ఎల్లనామ మెల్లపును + నెంతయు భక్తిని సంస్కరింతురో
 యెవ్వనిమాయలోకముల + నెల్లనునిండియు వెల్లుచుండెనో
 యెవ్వని విశ్వరూపమును + నీక్షణశేయగ నెంచుచుందురో
 యవ్యభువీవేశాపె మది + నారయశౌరి రమామనోహరా. 51
- ఉ. పన్నగశాయి కూరితతి + భంజన సుందరమూర్తి మారుని
 గన్నటువంటితండ్రి హరి + కాంచనచేల కుచేలమిత్ర యా
 పన్నుల ప్రియజూచు భగ + వానుడ రాముడ ద్వారకాధిపా
 వన్నెలదొంగ పైరిజన + భీకర శౌరి రమామనోహరా. 52
- ఉ. ఆపరమాత్ముడే మనకు + నన్నివిధంబుల దిక్కుటంచు నో
 శ్రీపతి నీదుచింతనము + శేసెడి భక్తులమీద ప్రియము
 జూపుచు వారలస్థనుల + జూచియతీరని పాపజాలము
 జూపుమటంచు నిన్మీగుల + ప్రార్థనజేతు రమామనోహరా. 53
- చ. సరకునిబాధచేత విపి + నంబుల నుండెడు మేనులేల్ల స
 త్వరగతి నేగుడెంచియల + దానపుదారణ కృత్యమెల్లనీ

దతి మొరఁజెట్టపుత్రుడని ♦ దల్చక భక్తులగావ చక్రమున్
సరగునబంపి రక్కసుని ♦ జంపితిగాడె గమామనోహరా. 54

ఉ. సారములేని క్షేతమును ♦ సామజయానయులేనియిల్లు సేం
గారములేని రూపమును ♦ గౌరవముండని రాజసేవయున్
శేరములేని శిక్ష ధర ♦ గోసురులుండని పట్టణంబు వా
క్యార్థతలేని జన్మచును ♦ బాడగవేల రమా మనోహరా.

• 55

చ. భవమరణంబులేని ఘన ♦ బౌటను గానగలేక మూఁడుడి
భువిని సమస్తముననకు ♦ పోనిదటంచును క్రూరకర్ముడై
తవపదభక్తి వీడివని ♦ తాదులయందలి మోహపాశమున్
జనిలిమచాంధుడై యముని ♦ దండనాందరమామనోహరా. 56

ఉ. రాముడ దుష్టరాక్షస వి ♦ రాముడపూర్వకళాప్రవూర్ణుడా
కామితనత్యల ప్రదుడ ♦ కంజదళాత్ముడ కాంచనాంబరా
భీమరమంధు డై రులకు ♦ శీఘ్రింగల్గజేయు శూరుడా
భూమిజనే స్వకాడరఘు ♦ భూపమురారి రమామనోహరా. 57

- చ. తరిగనిపెట్టి బాలురకు ◊ తల్లి సమ స్తము నిచ్చుచున్న మా
వరుగడపోరు సుంతయు మ ◊ నంబున భక్తులనట్లు మిక్కిలి
కరుణనుబూని యెల్లపుడు ◊ కంటికి రెప్పగ గాచుచుండినన్
మొలరలకు బెట్టమానరుగ ◊ మోక్షదలండ్లిరమామనోహరా. 58
- చ. కలిమియు లేమియున్ నిరమ్మ ◊ గావనునిశ్చలబుద్ధితోడనిన్
దెలిసిన జ్ఞానులెప్పుడును ◊ దీనతనొండక కామమోహముల్
ధలితము నోరకుండగను ◊ భావమునందు వివేకదృష్టిచే
వలుమురు నీవె దిక్కనుచు ◊ భక్తినిగొల్పురమామనోహరా. 59
- చ. మరపునన్తైన నీగృహ ◊ మాననిభక్తుడ నీదు సత్కథల్
నిరతము జెప్పచుండు ధర ◊ ణీసురుడన్ తవదాసుడన్ వడిన్
కరుణనుజూడునన్ను నర ◊ కాసురవైరి కొరంతలేకయున్
పరుడ నటంచు నెంచుము ◊ ప్రార్థనజేతు రమా మనోహరా. 60
- చ. తగుననియెంచి యీగతిని ◊ తండ్రివి పుత్రులజూడకుంటివా
వగలనుగుండుభక్తులను ◊ బాయగబోకుము దీనపాలకా

- పగమనుమందువీడి దయ • భావముతోడుత గావు సూనుని
ఖగపతివాహనా పరుడ • గాను మురారి రమా మనోహరా. 61
- ఉ. ఆస్తికభక్తివర్జమును • వర్జనకప్పు డొసగుచుండ నీ
హస్తమునందు తమ్మివిడ • నాగయుజంప ప్రతిజ్ఞపట్టి నీ
నేసుని పార్థబోరితుడి • నీమనసుండలి చేమచే జగ
త్సౌంస్తుతమూరిగాచితివి • సంతనమొప్ప రమా మనోహరా: 62
- చ. హరిహరియంచు నిన్నిటుల • నాత్మను నెప్పుడు వీడకుండగా
స్మరణనుజేయు భక్తజన • సంఘము నందనురాగము మహా
దరమిటులుంచి కావడగు • దైవమునీవని వేడువారల
శరణనివేడు దీనులను • సాకుముతండ్రి రమా మనోహరా. 63
- చ. వరములొసంగువాడవని • భక్తిని పార్థనజేయువారి గా
వరఖగవాహనాసుతుల • బాయనిపేమను జూచుచుండి దు
ర్భరపరితాపమునృదిని • బాయకృపననుమయ్య వేగమో
నరహరిదీనపాలకుడ • నమ్మినవారి రమామనోహరా. 64

క. భానమునాగకున్నిశిత • నాగటదున్నియు చిత్తసీమ నా
 మ్మాని శిఖామణులసి • మానసపూజయనెందు శేద్యమెం
 డేనియుజేసి మోహమద • స్వర్ణలనంబడు కల్పమొక్కల
 పూనికతోడదీసి పరి • పూర్ణమనోభలితంబు నొంది నీ
 స్థానముజేరి రెంతోమది • సంరసమొప్ప రమామనోహరా. 65

ఉ. వైరముచేత రాక్షసులు • బాంధవులొటను పాండవాదులు
 మారునిగోష్ఠి గోష్ఠికలు • మానసపూజను నారదాదులు
 కూరిమిలోడ వానరుల • కుంతితభక్తిని దైత్యబాలుడు
 చేరిరి నీదుసన్నిధిని • శ్రీధరశౌరి రమామనోహరా. 66

ఉ. ఎంగిలిజేసి యాశలరి • యిచ్చివపండ్లను ప్రేమమీరగా
 పొంగును నారగించిలివి భోగిశయామద భక్తులన్న నీ
 కుంగలదే మహాత్మ్యగన • కొంచమునైనను భేదదృష్టి శ్రీ
 రంగనివాస యార్జన • రక్షకశౌరి రమామనోహరా. 67

ఉ. ఏయది జెల్లు చీకటుల ♦ కెంతో యతీతముగా జెలుంగునో
 భూయుగమధ్యమందు పరి ♦ పూర్ణకళానితమై వ్యక్తచే
 గేయదినిండియుండుతన ♦ కెచ్చటసాటిని లేనిదేదియో
 యాయది నీవెకాశైశవ ♦ నవ్యముగాక రమా మనోహరా. 68

ఉ. శిష్టజనాళిరక్షణము ♦ జెచ్చెరదుష్టుల శిక్షణంబులు
 కష్టముగావు నీకవియె ♦ కార్యములొటను వేడుచుంటి నా
 కష్టములెల్లబాపి దయ ♦ గాఢాక్షిర్తప్త నీవటంచు సం
 తృప్తినిజెంద మోక్షమిసు ♦ దోషవిదూర రమా మనోహరా. 69

ఉ. పాలను నీరమేర్పరచు ♦ ప్రాజ్ఞతయంచకెగాని కాకిన్
 వీలునుగాని యట్టులయ ♦ భేద్యతరంబగు మాయలోపల్
 లీలగనుండు నిన్నునవ ♦ లీలగ జ్ఞానుడు వేరుజేయువే
 యేల వివేక హీనునకు ♦ నెంచతరంబె రమా మనోహరా. 70

ఉ. వేదతనంబుచేత పసి ♦ బిడ్డలబాధను జూడలేక తా
 నీదరిజేరివేడ ధరి ♦ ణీసురుడైన కుచేల భక్తునిన్

వేద యజ్ఞాది సంపదలు • వేద్యనానంగవై మైత్రిచేతదా
మూదరనమ్మరాడనిను • మోక్షమునిమ్మ రమా మనోహరా. 71

ఉ. బాలురు లేని కేహమును • పండితమార్ధురి లేని కై తమున్
శీలము లేని కాంతయును • శ్రీహరివేడని వాని జన్మమున్

తాళము లేని గీతమును • తత్వమెరుంగని వాని జ్ఞానమిం
కేలను రక్కసారి భువ • నేశ మురారి రమా మనోహరా. 72

ఉ. కాయము నిత్యమంచు తమ • కన్నులు గానక పెక్కు లెన్నియో
మాయలు నేర్చి పాపముల • మానససల్యేడు మూరచిత్తుల
వేయము నీదు చక్రమున • ప్రేమనినున్ సృరియించు భక్తుల
బాయగ బోకుమంచు నిను • ప్రార్థనజేతు రమా మనోహరా. 73

ఉ. అరడులోకమందు జను • లందరు దారినిగాననిట్టి సం
సారపముద్రమందుబడి • సన్నుతిసేయుగ లేక నిన్ను వ్యా
పారములందుగే బవలు • భక్తినిజాపుచునున్న మృత్యువున్
బారికిజక్కినంతనిను • ప్రార్థనజేసిన మోక్షమబ్బి దే

వారిరుహాక్ష చక్రధర పామనమూర్తి రమామనోహరా.
 చ. సగలునవి త్తమందు పరః ధామలప్తే నిసియందు మోహమున్
 దగిలి మదాంధులై యముని ధండన పాల్పడుచుందుగాదెనిన్
 మిగుల స్మరింపజాలకను మేదినిగల్గిన మాధులైరున్
 యగధరశౌరి మాధవ జ నార్తనమూర్తి రమా మనోహరా. 75
 చ. పరులకు జిక్కకుండగను పక్షిభుజంబుననెక్కి యుండినన్
 దరికిని జేరవత్తురని డారుణ వర్షమునందు బండినన్
 గురుతరమాయ నడ్డముగ గొల్పియు నీపెట్టు దాగియుండినన్
 చొరవగు భక్తులెందులకు సుంతయు జంకక నీదుపెంబడిన్
 పరుగిడివచ్చి డాయుదుగు బాయగునిన్ను రమా మనోహరా. 76
 చ. నిరతము నీదు పాదముల నెమ్మదిసమ్మి భజించుచుండునన్
 పరుడనటంచు నెంచకుము భక్తుడ నేనొకజేత మూఢతన్
 దురితములుందు నూటికిని తొంబదితొమ్మిది జేసియుండినన్
 కరుణ క్షమింపుమయ్యనను కాంచనచేల రమా మనోహరా. 77

- ఉ: రావణశైలి భక్తజనః | రక్షకశౌరి మురారి శ్రీహరి
పూవిలుకాని తంద్రిరఘుః | భూపపవిత్రః విశాలనేత్ర ధా
త్రీభరనల్కృపాకర సుః | ధీర పరాత్పర సోమసుందరా
శ్రీవరశత్రునాశకరః | శ్రీసిరిధీర రమా మనోహరా. 78
- ఉ. పుష్పటగిష్టటల్కలః | భూతములందున గల్లియుండగా
కట్టధనంబుకాసపడిః | తానిపనుల్గజేసి కాలుడుక్త
బైట్టడి బాధలొందుదురు | వీటినిజేయరు నీదుచింతనం
బొట్టిడి న్యప్పమందయినః | నోషికతోడ రమా మనోహరా. 79
- ఉ. నీదగురామమెల్లపును | విశ్వలభ క్తిస్సరించు వారి దా
మూడర ప్రేమజూచి వడిః | మోక్షమొసంగెడు కర్తవంచు నీ
వేదయజ్ఞాతువులను నినుః | వేడుచునుంటిని సర్వకాలమున్
నీదరిజేర్చి మోక్షమిడు | నీరజనేత్ర రమామనోహరా. 80
- ఉ. జాలినిజంపి నాదయినః | బాధనువోవగ జేయుదుంచు నా
వాలి సహోదరుండునగుః | వానరముఖ్యుడు సూర్యసూతితా

గోలను జెట్టవేగమొక • కోలనుగూల్చిపె నాలి, భక్తునిన్
జాలినిగావలేదె వన • ఇక్షుకృపాళు రమామనోహరా. 81

ఉ. వామనమూర్తిగాడుకడు • పై రిమురారి సుమాయటంచు తా
నామెయిజెప్పగా వినక • యాబలిదానమొసంగు వేళలన్
కోమలిధారవోయునెడ • కూళతనంబున శుక్రడడమున్ •
తామసమూని రాగనొక • దర్శనునాతని కన్నులొట్టగా
ధీమతిజేసినట్టి వసు • దేశ మురారి రమామనోహరా. 82

ఉ. పాండవపక్షపాతినిను • పార్థునిజేసిన గావరావు నీ
యండను జేరుభక్తులను • నాదరణంబున జూడకున్నచో
నండజవాహనాయెవరు • నా రినిభావుడు నీవునక్క • జే
రుండగబోరు దైవములు • యోచనజేయ రమామనోహరా. 83

ఉ. శ్రీరఘురామ దుష్టజన • శిక్షకమాధవ పద్మసాధ బృ
దారకపక్షపాతి ఘన • తాటకమర్దన రాక్షసాంతకా

కాఁగఁగోత్సవమూర్తి పూరి • కాంచనచేలసుభక్త రక్షణా
భూరమణీమనోహరుడ • భోగిశయాన రమామనోహరా. 84

ఉ. పామరుడైన గాని ఘన • పండితుడైననుగాని మిక్కిలిన్
ధీమతీయస్థము న్నలుపు • తెంపరిగానీ మరెవ్వరైన నీ
నామముదల్చబోకరవి • నందను దూతల జూచి నంతనే
రామనియేడ్చవీడుమరె • రాఘవశౌరిరమామనోహరా. 85

ఉ. ఓపరమాత్య రక్కసుల • నుక్కడగించి యించినావో యా
గోపముబూనిచి తమున • కుత్సితబుద్ధులు గల్గువారలన్
బాపపు వృత్తిచే సుజన • పంక్తిని బాధల పెట్టుదుష్టులన్
బాపుముపారిజాతధర • పాలకశౌరి రమామనోహరా.

ఉ. సంతతిగల్గెనాకుటకు • సంపదయుండదు సంపదున్నచో
సంతతి సున్నయకానుమరి • సంతతి సంపదగల్గె సౌఖ్యమూ
వలతయునుండబోదు భువి • సౌఖ్యముగల్గిన నీదుచింతనం
జెంతయు నుండబోదు మరి • యేలనునవ్వి రమామనోహరా. 87

- ఉ. రామునినామమే మనల • రక్షణజేయునటంచు నెంచి నీ
 నామమె మాననంబునను • నమ్మి నదా నినుగొల్పు భక్తులన్
 ప్రేమముమీరజూచి తప • బిడ్డలభాతినిగావు మాపరం
 భాముడ యీ రరక్షక గ • దాధరశౌరి రమా మనోహరా
- చ. ఘనమీగు తాటక్రిస్తునుమ • గాగలదైవము వీవెయంచు తా.
 మనముననెంచి జంపుమని • మానియొకవృడువేడ సత్వరన్
 గనుగొని నీదు బాణమున • కంఠముద్రుంచవె బాహుశక్తిలో
 వనరుహనేత్రదైత్యకుల • పైరి మురారి రమా మనోహరా. 98
- చ. మడుగున నొక్కపన్నగము • మర్మలనెల్లర మ్రుంగుచుండగన్
 గడగడలాడి నీదరిని • గావుమటంచును మొర్రపెట్టినన్
 వడిజని దుష్టనర్పమును • బాలుడవయ్యను ద్రొక్కిగర్వమున్
 గడపితిగాదె చక్రధర • కేశవశౌరి రమా మనోహరా. 99
- చ. ధనమునకానజెంది కడు • దారణశృత్యములెల్ల నల్పివే
 జనియును కూటసాక్ష్యముల • జంకజెప్పచు వి త్తమార్దవజ్జ

ఘనమని జేయువారయిన • గాతువునిఁ స్మరియించినంతనే
వనగుహనేత్రహాకులకు • పైరి మురారి రమా మనోహరా. 91

చ. జలకములాడగా మనము • సంతసమందియు సత్సరంబునన్
ఖాలకునజేరి గోపికలు • కోకలవీడియు క్షీడపల్ప నా

పాలతులవస్త్రము ల్లానుచు • పొన్నని కుంజము పైన నుండనిన్
దలచిన ప్రేమనిచ్చితివి • తండ్రిమురారి రమామనోహరా. 92

చ. కనుగొననఃత్తపోధనుల • కన్న కుచేలునకన్న భక్తులౌ
ననకసందనాది ఋషి • సత్తములెల్లరికన్న నిత్యమున్
మనమున పూజసల్పు పవ • మానజుకన్న త్వదీయమైనమా
యనుగనశక్తి జాలునె ద • యాకరశౌరి రమామనోహరా. 93

చ. నినుస్మరియింపగా మనము • నిశ్చలమందుట పూర్వజన్మలో
నొసరిచినట్టి పుణ్యమన • నొప్పునుగా నెఱులైన దుష్టులౌ
మనుజులజేరి నిన్ను తఱు • మానసమందు దలంపవేడినన్
వినరుగ నదియౌ వృధయె • విష్ణుమురారి రమామనోహరా. 94

- చ. హరిచరిత్రబునందు నిను • మంతయు బుద్ధినిలేక ఘోరమా
దురితములెల్ల సల్పి యమ • దూతల భారకి జిక్కినంతనే
మరణముజెంది యచ్చటను • మానసమందున నిన్ను మిక్కిలిన్
స్మరణను జేయఁజేయని • చాలదలంఁత్రు రమామనోహరా. 95
- చ. అరచుగలోక మందు జను • లందరు నీడు మహాత్యమంత తా
మెరిగితి మంచునేరకయె • నేవిధిన్ నెనను నిన్ స్మరించెడున్
నరులనుజూచి వ్యర్థముగ • నవ్యుచు నెప్పుడు వారితోడ మే
సరికము లాడుచుండు కరు • ణాకరశౌరి రమామనోహరా. 96
- ఉ. జీవులనేనె పృష్టి నిల • జేతునటంచును ధాతగర్భయై
తాపడి నీమహాత్యమును • దార్శమునున్ దెలియంగలేక నీ
గోవులదాయగా నెరిగి • గోవులుభాలకులెల్ల నీవెయై
శ్రీవరబ్రహ్మ గర్వమును • జెండగ లేదె రమామనోహరా. 97
- చ. జగములకెల్ల వేల్పువని • చాలగనమ్మయు నిన్నుభక్తిచే
పగలును రాత్రి చిత్తమెడ • బాయని మేనులొరెన్ దీర్చగా

- మగటిమిజూపి రక్కసుల ! మారణ హోమము జేసివట్టియో
ఖగపతి వాహనాకరుణ ! గావుము నన్ను రమామనోహరా. 98
- ఉ. ఘోర యిదేమి మోస మహా ! హాయికయేమనవచ్చు భక్త సం
సారములెల్ల బీదవయి ! సారములేక కృశించుచుండ నీ
పీరును దల్వకైంతయు ను ! పేక్షను జేసెడివారి కెక్కుడు
శౌరవ మొప్పుగా ధనము ! కల్లగ జేతువు న్యాయమావడి
కూరిమిజూపి భక్తులకు ! గోరికలీయు రమామనోహరా. 99
- ఉ. వందనమాది దేవసుర ! వందిత పావననామరామ యా
నంద సురూపభానుకుల ! నందనయాశ్రితకల్ప భూజమా
సుందర మోము సోముడవ ! సుందరజాత హృదాబ్జవాసి నా
డెందమునందు నిల్చెద హా ! రీ గరిజేర్పు రమామనోహరా. 100
- ఉ. ఎవ్వనిపాదసేవకయి ! నెల్లరు చింతన జేయుచుందురో
యెవ్వని నామకీరణము ! నెంతయు జేయగముక్తి గల్గునో
యెవ్వని సత్కథల్ వివర ! నీప్పితముల్ నెరవేరుచుండునో
యెవ్వను ధేనుడివెగల ! యార్తశరణ్య రమామనోహరా. 101

చ. తమపు లశాశ్వతంబులగు ధారుణియందున మంచి చెడ్డలే
ఘనమగు పేరుడెచ్చనను కామ్యముచేతను నిట్టికబ్బమున
పనిగొనివానినాడనయ భక్తియు ముక్తియు గల్గునంచునే
నమకొనిశౌరి మాధవద యాకరమూర్తి రమామనోహరా. 102.

క. నీదగుభక్తజాలముల నేకదుబ్బాములపెట్టుడంచు నీ
మీదను భోక్తులెల్లరను మేడినినిదను మోపునట్టులన్
నాదరిజూప నోర్వగల నాకడుమాగుడ శక్తిహీనుడన్
నీదయజూపిగావు మవ నిన్ నిరతంబు రమామనోహరా. 103

ఉ. శ్రీరమణీ మనోహరుని చిత్తమునందున సమ్మునారికే
దూరముబోవు నాపదలు దుష్టులు భీతినిజెందు చుందురా
మారుతిపాగుడున్నయడు మామయజయించిన దైత్యబాలుడన్
వీరలు సాక్షిగాడె కన వేరికనేల రమామనోహరా. 104

చ. శతకము నవిధంబునను శాస్త్ర విరుద్ధము గాకయుండనే
నితరుల సాయముంగనక నేవిధి జెప్పదు నిట్టికేతనా

- కణిభరమంచు మానసము | నందున నెంచియు నీదుభక్తిచే
క్షీణినిటుగూర్చియుంటి సుర | నేవితపాద రమామనోహరా. 105
- చ. మనమున నీదు చింతనము | మానిపదంపడిరే బవళు పె
నము గడించుటల్కహిని | దారసుతాదుల సౌఖ్యమొందుటల్
పనులని యెంచి నర్త్యమున | బాధలజెందుచు నారకంబునన్
వసరుహనేళి చింతిని | వచ్చునె ముక్తి రమామనోహరా. 10
- ఉ. శ్రీయుతమై జెలంగుపొడి | చేటుకులోడ్చవు నారశింషము
శ్రీయమెలర్చనారనమ | జేకొనిగాంచెను నొక్కపుత్రు నా
గాయణరావు నాభువిని | రాజులుపాడ జదుండభక్తిచే
నీయదివాసి యర్చణము | నిచ్చితిగావు రమామనోహరా. 107
- చ. నలతము భక్తితోడనిది | శ్రీమహాపురియొనర్చినాడనీ
శతకము నెవ్వరైన భువి | నంతనముప్ప పతించువారలు
మతిదిర ముప్పగా వినిన | మానవులు దురితాలి దూరుతై
యతులితసౌఖ్యములగ | సర్వణజేతు రమా మనోహరా. 108

13539